

Indirect touché, wees er op bedacht

Na het vorige schrijfsel, waarin een paar maal het 'indirect touché' ter sprake kwam, vroegen diverse mensen mij om er nog eens wat regels aan te wijden.

Als je stof tot schrijven voornamelijk gebaseerd is op het toch wat beperkte terrein van het Spel en Arbitrage Reglement (SAR), dan is het onvermijdelijk dat je onderwerpen aansnijdt die de revue al eerder gepasseerd hebben. Ook het ongeoorloofd aanraken (toucheren) van één of meer ballen is al

aanraking' maar we zeggen je máákt touché. Wonderlijk hoe taalgebruik soms een eigen leven gaat leiden.

De gewone touché, het directe aanraken –anders dan met de pomerans om een carambole te maken– roept niet veel vragen op. Dat kan op veel manieren. Je kunt met de keu per ongeluk een bal raken. Je kunt ook met de voorhand of een mouw eventjes in contact met een bal komen. Bekend is ook het voorbeeld van de speler die voor het uitvoeren van een stoot over een bal moet leunen en daarbij met de kleding een bal raakt. In al die gevallen is het 'zitten' en zal er geen enkele discussie over zijn.

De indirecte touché, het beïnvloeden van de ligging van een bal, zonder die bal rechtstreeks aan te raken, dat is een ander verhaal. Dat komt maar al te vaak voor. Soms bewust, soms onbewust. Het bekendste voorbeeld van een indirecte touché kennen we allemaal wel. De arbiter heeft 'vast' geannonceerd, ten teken dat de speelbal vast ligt tegen een andere bal of een band. De speler legt aan om de bal eerst 'los' te spelen, van de bal of band weg. Bij het mikken ziet de speler tot zijn verrassing (of misschien was hij ook wel niet verrast) dat de bal niet vastligt. Komt vervolgens overeind en vraagt of de arbiter nog eens wil kijken. Een

goed onderlegde arbiter zal nu de enig juiste beslissing nemen en de speler aftellen wegens indirect touché. Zonodig legt hij het waarom van zijn beslissing uit. Als de speler bij het aanleggen een hand op het biljart plaatst kan door een minieme, ja zelfs niet waarneembare druk met het laken, de bal een fractie van plaats veranderen. Gebeurt dat, maar de speler probeert niet om er voordeel uit te halen en stoot gewoon af alsof de bal nog steeds vastligt, dan is er niets aan de hand. Hij mag doorgaan. Het cruciale punt is of de speler de ietwat veranderde positie van de bal in zijn voordeel wil gebruiken. Dat mag niet. Het is daarbij niet van belang of het opzet is of niet. Het mag gewoon niet.

Natuurlijk mag een speler aan de arbiter vragen zijn beslissing te heroverwegen. Om nog een keer te kijken. Dat mag, zolang de speler het biljart op geen enkele manier aangeraakt heeft. Zodra hij het biljart aanraakt, ook al legt hij alleen maar een hand op de rand, mag hij de arbiter niet meer vragen om nog eens te kijken. Vraagt hij het toch dan verspeelt hij zijn beurt er mee. Want het kan zo onopvallend gedaan worden dat je niets in de gaten hebt. De speler kan zijn handen zichtbaar vrij houden, maar met een been tegen de tafel leunen. Ook dat kan een minieme beweging veroorzaken. Daarom is bepaald dat voor het heroverwegen van een beslissing het biljart niet aangeraakt mag zijn. Vanzelfsprekend mag ook de arbiter de tafel niet aanraken. Want als de arbiter er de oorzaak van is dat een bal iets verplaatst wordt, kan de speler er natuurlijk niet om bestraft worden.

Piet Verhaar
pietvangerte@hotmail.com

vaker onderwerp in deze rubriek geweest. Daarbij hebben wij een wat wonderlijke manier om de uit het Frans afkomstige, maar sinds jaar en dag bij ons ingeburgerde term 'touché', waarbij de verleden tijd van het werkwoord tot zelfstandig naamwoord geworden is, aan te duiden. Als je iets aanraakt 'dóé je een

BRON: BILJART TOTAAL

